

Αναστασία Γιαγκοπούλου

Εύα Δασκάλου

ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

- 50 Κείμενα - Λεξιλόγιο

- Ασκήσεις

Συντακτικές - Λεξιλογικές - Σημασιολογικές - Γραμματικές

περιέχει
CD-ROM

2^η Έκδοση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΖΗΤΗ

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή των συγγραφέων

ISBN 978-960-456-360-9

© Copyright: Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Α. Γιαγκοπούλου, Ε. Δασκάλου, Θεσσαλονίκη, 2012

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία
Εκτύπωση
Βιβλιοδεσία

Π. ΖΗΤΗ & Σία ΟΕ
18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας
Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19
Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΖΗΤΗ

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΕΝΩΣΗ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:
Στοά του Βιβλίου (Πεσμαζόγλου 5), 105 64 Αθήνα • Τηλ.-Fax: 210.3211.097

ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ:
Ασκληπιού 60, 114 71 Αθήνα
Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

Πρόλογος β' έκδοσης

Η δεύτερη έκδοση του βιβλίου *Θεματογραφία Αρχαίων Ελληνικών Γ Λυκείου* έρχεται να συμπληρώσει τη διδασκαλία του αδίδακτου κειμένου με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας και να προσφέρει πολύτιμη στήριξη σε καθηγητές και σε μαθητές που αναζητούν νέο, πρωτότυπο υλικό στην ενασχόλησή τους με το συντακτικό και τη γραμματική της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Περιλαμβάνει 50 επιλεγμένα κείμενα της αττικής πεζογραφίας, που με τη βοήθεια του λεξιλογίου και των πρωτότυπων ασκήσεων κλειστού και ανοικτού τύπου ολοκληρώνουν την επεξεργασία του αδίδακτου κειμένου. Τα κείμενα μπορούν να διερευνηθούν και ανεξάρτητα από τις ασκήσεις, με αναλυτική σύνταξη και απόδοση της μετάφρασης, αλλά και με την παράλληλη προσέγγισή τους μέσω των συντακτικών, λεξιλογικών και γραμματικών ασκήσεων που τα συνοδεύουν.

Η έκδοση συνοδεύεται από ένα CD-ROM* που περιέχει:

- Μεταφράσεις και συντακτική ανάλυση των 50 αδίδακτων κειμένων.
- Απαντήσεις στις ασκήσεις των κειμένων.
- Διαδραστικές εφαρμογές σε 5 επιλεγμένα κείμενα της θεματογραφίας.

Ευχαριστούμε θερμά τις εκδόσεις ΖΗΤΗ για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν κατά την πολύχρονη συνεργασία μας.

*Αναστασία Παγκοπούλου,
Εύα Δασκάλου,
Θεσσαλονίκη, Αγουστος 2012*

* Το CD-ROM είναι αυτοεκτελούμενο (auto-run). Κατά την εισαγωγή του στον υπολογιστή μπορεί να σας ζητηθεί να επιλέξετε την εντολή «Να επιτρέπεται η εκτέλεση ενεργού περιεχομένου CD στον Υπολογιστή». Μπορείτε επίσης (με εξερεύνηση στα περιεχόμενα του CD-ROM) να έχετε πρόσβαση σε όλο το υλικό ξεκινώντας από το αρχείο <INDEX.htm>. Για τη χρήση του CD-ROM αρκεί να έχετε εγκατεστημένο οποιοδήποτε πρόγραμμα περιήγησης Web (π.χ. Windows Internet Explorer, Mozilla Firefox, Apple Safari, Opera, Google Chrome κτλ.) και τον Adobe Reader.

Πρόλογος α' έκδοσης

Η θεματογραφία αυτή της αρχαίας ελληνικής είναι το δεύτερο μέρος μιας προσπάθειας που ξεκίνησε με αφορμή την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση με τη θεματογραφία της Β' λυκείου. Αισιοδοξούμε ότι προσφέρουμε νέο υλικό και νέα αντιμετώπιση στη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών από το πρωτότυπο.

Η έως τώρα διδασκαλία του αδίδακτου κειμένου περιοριζόταν σε συγκεκριμένες φόρμες, αυστηρά οριοθετημένες, χωρίς να αφήνει περιθώρια για αυτενέργεια και προβληματισμό, γεγονός που κατέστησε τα αρχαία ελληνικά ένα συντηρητικό και πολλές φορές, χωρίς ενδιαφέρον μάθημα που κινούνταν μόνο στα στενά πλαίσια του συντακτικού και της γραμματικής.

Η νέα όμως εκπαιδευτική πραγματικότητα μάς οδήγησε σε αναζήτηση μιας μεθοδολογίας που να ανταποκρίνεται στις μαθησιακές ανάγκες. Με τα 50 επιλεγμένα κείμενα της αττικής πεζογραφίας, με τη βοήθεια του λεξιλογίου και των πρωτότυπων ασκήσεων, επιχειρούμε να συστηματοποιήσουμε τη γνώση, αλλά και να προετοιμάσουμε το μαθητή της θεωρητικής κατεύθυνσης, ώστε να εξοικειωθεί με το αδίδακτο κείμενο.

Τα κείμενα αυτά επιλέχθηκαν με τα εξής κριτήρια:

- α) το βαθμό δυσκολίας που παρουσιάζουν στη συντακτική δομή και στην ερμηνεία,
- β) την ποικιλία των συντακτικών φαινομένων, από τα πιο συχνά έως και τα πιο σπάνια, ώστε να σχολιασθούν και να αφομοιωθούν,
- γ) το λεξιλόγιο που συμβάλλει στην παρακολούθηση της διαχρονικότητας της ελληνικής γλώσσας.

Η επεξεργασία του κειμένου ολοκληρώνεται και καλύπτεται σε σημαντικό βαθμό από τις ασκήσεις (συντακτικές - λεξιλογικές - γραμματικές) και συμπληρώνεται με τη χρήση λεξιλογικών ασκήσεων (σημασία λέξεων - εκφράσεων, συνώνυμα - αντώνυμα, σύνθετα) που βοηθούν το μαθητή να παρακολουθήσει την εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας.

Ωστόσο, με το βιβλίο αυτό δε στοχεύουμε να βοηθήσουμε μόνο τους μαθητές της θεωρητικής κατεύθυνσης, αλλά, αν τα καταφέρουμε, να σταθούμε πολύτιμοι αρωγοί στους συναδέλφους φιλόλογους στην προσπάθειά τους να προσφέρουν πλήθος ασκήσεων, ανοικτού και κλειστού τύπου. Το βιβλίο αυτό θα μπορούσε ίσως να λειτουργήσει συμπληρωματικά, ή εξεταζόμενο παράλληλα με το βιβλίο «*Θεωρία και Ασκήσεις Συντακτικού της Γ' Λυκείου*» για να ολοκληρώσει τη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους κ. Ν. Ξανθόπουλο και κ. Α. Παγκόπουλο, συμπαραστάτες και δασκάλους μας, για τις πολύτιμες υποδείξεις και συμβουλές τους, που έδωσαν υπόσταση στη δική μας προσπάθεια.

*Αναστασία Παγκοπούλου - Εύα Δασκάλου
Θεσσαλονίκη, Μάιος 2000*

Περιεχόμενα

Θέμα 1ο	Ίσοκράτους, Ἀρχίδαμος §88-89	9
Θέμα 2ο	Ἀνδοκίδου, Περί τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους Εἰρήνης §1-2	13
Θέμα 3ο	Λυσίου, Κατὰ Ἐρατοσθένους §4-5	17
Θέμα 4ο	Λυκούργου, Κατὰ Λεωκράτους §68-70	20
Θέμα 5ο	Λυκούργου, Κατὰ Λεωκράτους §7-8	23
Θέμα 6ο	Λυσίου, Κατὰ Ἐρατοσθένους §89-91	26
Θέμα 7ο	Λυσίου, Κατὰ Ἐρατοσθένους §34-35	29
Θέμα 8ο	Ίσοκράτους, Περί Εἰρήνης §160d-e	32
Θέμα 9ο	Λυσίου, Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους Χρημ. §XIX 1-3	35
Θέμα 10ο	Ξενοφῶντος, Συμπόσιον IV §34-36	38
Θέμα 11ο	Δημοσθένους, Κατὰ Μειδίου §29-30	41
Θέμα 12ο	Λυσίου, Κατὰ Νικομάχου §31-33	44
Θέμα 13ο	Ξενοφῶντος, Ἑλληνικά 5, I, §28-30	47
Θέμα 14ο	Θουκυδίδου, II. 58, §1-2	50
Θέμα 15ο	Θουκυδίδου, III. 20, §1-2	53
Θέμα 16ο	Θουκυδίδου, I. 18, §1-2	56
Θέμα 17ο	Θουκυδίδου, I. 60, §1-3	59
Θέμα 18ο	Δημοσθένους, Πρὸς Τιμόθεον §66 - 68	62
Θέμα 19ο	Λυσίου, Δήμιον καταλύσεως ἀπολογία §4-6	66
Θέμα 20ο	Δημοσθένους, Κατὰ Φιλίππου Δ' §1-2	70
Θέμα 21ο	Αἰσχίνη, Κατὰ Τιμάρχου §4-5	73
Θέμα 22ο	Θουκυδίδου, Θ. §18	76
Θέμα 23ο	Πλάτωνος, Γοργίας 483 B-D	79
Θέμα 24ο	Πλάτωνος, Φαίδων 99 D-E	82
Θέμα 25ο	Πλάτωνος, Φαίδων 66 B-C	85
Θέμα 26ο	Ίσοκράτους, Περί Εἰρήνης §136-139	88
Θέμα 27ο	Δημοσθένους, Κατὰ Φιλίππου §3-4	91
Θέμα 28ο	Δημοσθένους, Ὀλυνθιακὸς Γ' §10-12	93
Θέμα 29ο	Λυσίου, Ἀπολ. Δωροδ., §11-13	97
Θέμα 30ο	Ξενοφῶντος, Κύρου Ἀνάβασις 7, 3, §3-6	100
Θέμα 31ο	Αἰσχίνη, Κατὰ Κτησιφῶντος §2	103
Θέμα 32ο	Ίσοκράτους, Περί Εἰρήνης §12-13	106
Θέμα 33ο	Θουκυδίδου, I. 94, §1-3	109
Θέμα 34ο	Ίσοκράτους, Περί Εἰρήνης §64-66	112
Θέμα 35ο	Δημοσθένους, Κατὰ Μειδίου §189-190	115

Θέμα 36ο	<i>Ξενοφώντος, Κύρου Ἀνάβασις 7, 3, §8-10</i>	118
Θέμα 37ο	<i>Δημοσθένους, Περί τοῦ Στεφ. τῆς τρυφ. §1-3</i>	121
Θέμα 38ο	<i>Θουκυδίδου, 2, §72-73</i>	124
Θέμα 39ο	<i>Λυσίου, Κατὰ Ἐργοκλέους §1-3</i>	127
Θέμα 40ο	<i>Θουκυδίδου, III. 28, §1-2</i>	130
Θέμα 41ο	<i>Θουκυδίδου, I. 52, §1-3</i>	133
Θέμα 42ο	<i>Θουκυδίδου, II. 6, §2-3</i>	136
Θέμα 43ο	<i>Θουκυδίδου, II. 81, §1-2</i>	139
Θέμα 44ο	<i>Θουκυδίδου, IV. 27, §3-4</i>	142
Θέμα 45ο	<i>Πλάτωνος, Πολιτεία Α' I. 344 B-C</i>	145
Θέμα 46ο	<i>Πλάτωνος, Γοργίας 519 B-C</i>	148
Θέμα 47ο	<i>Πλάτωνος, Δημόδοκος §118</i>	152
Θέμα 48ο	<i>Δημοσθένους, Περί τῆς Εἰρήνης §1-3</i>	155
Θέμα 49ο	<i>Δημοσθένους, Πρὸς Λεπτίνην §163</i>	158
Θέμα 50ο	<i>Θουκυδίδου, 4, §30-32</i>	161
Βιβλιογραφία		165

ἡδέως: με ευχαρίστηση,
πυνθάνομαι τινός τι ἢ παρά τινος + **πρότ.:** πληροφορούμαι από κάποιον κάτι,
ἀποτέμνομαι τῆς χώρας: καταστρέφω ένα μέρος της χώρας,
οἰκέτης: ο δούλος – **ἰκέτης:** ικέτης,
κατοικίζω τινά: εγκαθιστώ κάποιον σε κάποιο μέρος, **τὰ ὄντα:** τα υπάρχοντα, η παρουσία,
ὄνειδος: ντροπή, προσβολή, **καθίστημί τινα εἰς τι:** οδηγώ κάποιον σε μια κατάσταση, **φυγή** (ως **πολιτ. ὅρος**): εξορία, **φεύγω:** εξορίζομαι, **ἄειφυγία:** ισόβιος εξορία, **προσῆκει τινί** + **τελ. απαρ.:** αρμόζει, πρέπει κάποιος να... **τελευτάω -ῶ:** πεθαίνω (**φυσικός θάνατος**), **ἀποθνήσκω:** α. πεθαίνω, β. (στον πόλεμο): σκοτώνομαι, γ. (στη δίκη): καταδικάζομαι σε θάνατο, **οἱ τεθνηκότες ἢ τεθνεῶτες ἢ θανόντες:** οι νεκροί, **ἀτιμία:** α. ντροπή, β. (ως **πολιτ. ὅρος** στην Αθήνα): στέρξη πολιτικών δικαιωμάτων.

Ἡδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν· οὐχ ὅταν οἱ πολέμοι προστάττωσί τι παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνωνται καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερῶσι, καὶ τούτους μὲν κατοικίζωσιν εἰς ταύτην, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν ὄντων ἀποστερῶσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς εἰς ὄνειδη καθιστῶσιν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων οὐ μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους οἶμαι προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν· πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς δόξαις αἷς ἔχομεν τελευτῆσαι τὸν βίον μᾶλλον ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις, ἃς ληψόμεθα ποιήσαντες ἂ προστάττουσιν ἡμῖν.

Ἰσοκράτους, Ἀρχίδαμος §88 - 89

Μετάφραση

Ασκήσεις

Συντακτικές • Λεξιλογικές • Σημασιολογικές • Γραμματικές

- 1.** Να αναγνωρίσετε τις ερωτηματικές προτάσεις του κειμένου και να δικαιολογήσετε την εκφορά τους.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2.** Ἡδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην: Να αναγνωρίσετε την πρόταση, να δικαιολογήσετε την εκφορά της και να γράψετε τους άλλους τρόπους εκφοράς.

.....

.....

.....

.....

↘

↘

- 3.** Να βρείτε τα αντικείμενα των ρημάτων (άμεσο, έμμεσο, σύστοιχο).

πυθοίμην:

ἔχομεν:

προσάπτουσιν:

- 4.** Να αναγνωρίσετε τα απαρέμφατα (συντακτική και γραμματική αναγνώριση) και να βρείτε το υποκείμενό τους.

χοῖναι:

προσθήκιν:

.....

9. ἀποθνήσκειν, ζῆν, λη-
φόμεθα: Να γράψετε το
ἀ' ενικό Οριστικής Ενε-
στώτα και Μέλλοντα
και να εξηγήσετε ποια
ιδιαιτερότητα έχει ο
σχηματισμός του μέλλο-
ντα των παραπάνω ρη-
μάτων.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

.....

.....

.....

.....

.....